

Vlaamse woordenlijst mestverwerking

Aanwending van dierlijke mest: het op een perceel brengen van mest. Om uitstoot van ammoniak en geur te beperken zijn emissiebeperkende technieken verplicht, met name door de mest direct in de grond te injecteren en/of eventueel direct in te werken. Emissiearme toepassing geldt echter niet voor stalmest, paardenmest of champost op grasland, in houtige teelten en in het voorjaar waar wintergranen worden geteeld, gft -of groencompost, spuistromen en vloeibare/vaste dierlijke mest en vloeibare andere meststoffen met een specifieke samenstelling (DS-gehalte en ammoniakale N).

AEA (ammoniakemissie arm)-lijst: [Lijst](#) van stalsystemen voor ammoniakemissiereductie.

Ammoniak (NH₃): een stikstofverbinding die onder andere vrijkomt uit stallen en bij de aanwending van mest. Ammoniak ontstaat wanneer ureum (urine) in contact komt met het enzym urease (mest)*. Ammoniak is op zich basisch, omdat het een H⁺-ion bindt wanneer het tot ammonium (NH₄⁺) wordt omgezet. Door een latere verdere omzetting tot nitraat (NO₃⁻) werkt het echter netto verzurend. Ammoniak heeft een bemestende waarde. Een teveel kan er echter voor zorgen dat de bodem zal vermesten en/of verzuren. Bepaalde planten kunnen in deze omstandigheden niet groeien en zullen verdwijnen.

*Daarom worden nieuwe types van stallen ontwikkeld waar scheiding van urine en mest aan de bron gebeurt.

Ammoniak emissies: Ammoniak die in de stal, tijdens opslag van mest, na bemesting op het land of tijdens het grazen van landbouwdieren in de lucht terecht komt. Via de lucht komt het ammoniak in de bodem of het water terecht (depositie).

Ammoniak stripping/scrubbing: Techniek waarbij ammoniak uit de dunne fractie kan gerecupereerd worden door lucht of stoom doorheen de dunne fractie te sturen. Het stripgas, verzadigd met ammoniak, wordt daarna in contact gebracht met een sterk zure oplossing (meestal zwavelzuur) met vorming van ammoniumsulfaat. Vaak is verwarming of toevoeging van een base nodig; het NH₃ – NH₄⁺ evenwicht is namelijk afhankelijk van temperatuur en pH.

Andere meststoffen: een meststof die niet beschouwd wordt als dierlijke mest of kunstmeststof.

Best beschikbare technieken voor mestverwerking (BBT mestverwerking): Overzicht van Best Beschikbare Technieken voor mestverwerking in Vlaanderen, opgesteld door VITO. Hierbij worden milieuvriendelijke technieken voorgesteld die erop gericht zijn de milieuschade die bedrijven veroorzaken te beperken.

Best beschikbare technieken voor mestverwerking (BBT mestverwerking) – addendum: In dit addendum ligt de focus op mestverwerkingstechnieken die ingezet kunnen worden met het oog op nutriëntenrecuperatie. Enerzijds zullen de nieuwe milieujuridische en economische ontwikkelingen in mestverwerking in kaart gebracht worden. Anderzijds worden de nieuwe technologische evoluties bij mestverwerking onder de loep genomen. Op basis van de conclusies op het addendum van de BBT-studie zullen er aanbevelingen geformuleerd worden met betrekking tot het wetgevend kader, ecologiepremie en verder onderzoek.

Bedrijfsoverschot: het positieve verschil tussen de productie van mest op het veebedrijf en aanwendingsmogelijkheden op de eigen percelen, uitgedrukt in kg fosfaat of kg stikstof.

Bekalken: Techniek om de dikke fractie te ontsmetten en te stabiliseren tot een kalkhoudende bodemverbeteraar. Er wordt hierbij ongebluste (CaO) of ongebluste dolomitische (CaMgO) kalk toegevoegd. De pH en de temperatuur zullen hierdoor verhogen. Een gedeelte van de minerale stikstof zal hierdoor vrij komen onder de vorm van ammoniak die afgevangen wordt in luchtwassers en zo kan omgezet worden in ammoniumzouten zoals ammoniumsulfaat.

Bemestingsruimte: Beschikbare landbouwgrond waar mest op verdeeld en benut kan worden.

Biobed: Een bed van biologisch vulmateriaal dat gebruikt wordt in een biologische luchtwasser.

Biologische luchtwasser: techniek om lucht te wassen via een biologisch proces. De lucht uit de stal of mestverwerkingsinstallatie wordt door een vloeistof (water) geleid. Deze vloeistof wordt over een biobed geleid waarbij de bacteriën zorgen voor omzetting van ammoniak naar nitriet en nitraat (nitrificatie). Eventueel kan dit gevolgd worden door omzetting naar stikstofgas (denitrificatie).

Biologische mestverwerking: techniek waarbij de stikstof van de dunne fractie via nitrificatie en denitrificatie omgezet wordt naar stikstofgas (N₂). Beide biologische processen kunnen plaatsvinden in één en dezelfde tank of gescheiden in twee tanks.

Biothermisch drogen / composteren: Techniek waarbij organisch materiaal door aerobe micro-organismen wordt omgezet en afgebroken. Hierdoor ontstaat kiemdoding door biologische temperatuursverhoging, stabilisatie van het organisch materiaal en vermindering van het volume en gewicht door vochtverdamping.

Bodemverbeteraar: Organisch product dat op percelen wordt toegepast om de bodemkwaliteit -en vruchtbaarheid te verbeteren. Bodemverbeteraars hebben als essentiële functie het verbeteren van de fysische en/of chemische biologische eigenschappen van de bodem. Bij het afbreken in de bodem kan de bodemverbeteraar tevens voedingselementen vrijgeven. In de mestwetgeving is de toepassing van bodemverbeteraar gekoppeld aan het toedienen van effectieve organische stof. Effectieve organische stof is organische stof die een jaar na toediening nog steeds aanwezig is in de bodem.

Boerderijcompost: Product ontstaan uit een composteringsproces waarbij organische restproducten, al dan niet vermengd met stalmest, gecomposteerd worden. De compostering gebeurt op een bedrijf, met hetzij bedrijfseigen organische restproducten of met op het bedrijf geproduceerde stalmest. Het zijn met organische restproducten of stalmest, die beiden afkomstig zijn van het betrokken bedrijf of van maximaal twee andere bedrijven, waarmee het betrokken bedrijf samenwerkt in het kader van een compostering. Bij de compostering kan ook houtig materiaal en maaisel afkomstig van natuurbeheer gebruikt worden. Het resultaat van de compostering wordt gebruikt op de tot het bedrijf behorende landbouwgronden van het bedrijf in kwestie of, bij een samenwerking tussen bedrijven, op een of meerdere van de bedrijven waarmee in het kader van de compostering samengewerkt wordt.

Burenregeling: Mogelijkheid om dierlijke mest of effluent onder bepaalde voorwaarden te vervoeren naar een verwerkingseenheid of exploitatie in dezelfde gemeente of een aangrenzende gemeente.

Centrifuge (synoniem: decanter): Techniek om ruwe drijfmest of digestaat te scheiden. De kern van een centrifuge bestaat uit een dichte trommel, met daarin een schroef. Door de trommel aan zeer hoge rotatiesnelheid te doen draaien, ondervindt de meststroom een centrifugale kracht. De zware niet-opgeloste delen worden naar de buitenkant van de trommel geslingerd. De schroef zal deze delen afvoeren. De scheiding gebeurt bij deze op basis van de soortelijke massa van de deeltjes. Scheiding

door middel van centrifuge wordt voornamelijk toegepast op varkensdrijfmest (aanwezigheid van zand in runderdrijfmest verhoogt de onderhoudskosten). Via centrifuge wordt een goede scheiding in nutriënten verkregen. In de dikke fractie zit het grootste deel van de fosfor vervat, de dunne fractie bevat voornamelijk stikstof en kalium.

Champost: afge oogste champignoncompost die overblijft na het telen van champignons.

Chemische luchtwasser: een luchtwasser die gebaseerd is op een chemisch proces. Lucht uit een stal of een mestverwerkingsinstallatie wordt door een vloeistof (water) geleid waar een zuur (meestal zwavelzuur) is in opgelost. Het zwavelzuur zal binden met de ammoniak waarbij ammoniumsulfaat wordt gevormd. In dit proces worden voornamelijk ammoniak en geur uit de lucht gereinigd. Voor chemische luchtwassers geldt dat het geurrendement gemiddeld 30% bedraagt en het ammoniakrendement 70-95%.

Combi-luchtwasser: een techniek waarbij eerst een chemische en dan een biologische luchtwasser na elkaar worden geplaatst. De chemische wasstap zorgt voor verwijdering van ammoniak; de biologische wasstap voor verwijdering van de geur.

Constructed wetlands: Techniek die bestaat uit aan elkaar geschakelde rietvelden die, in interactie met het microbieel leven, effluent na biologische mestverwerking zuiveren tot loosbaar water. Naast riet worden ook volgende planten gebruikt: Scirpus, lisdodde en kattestaart.

Co-substraat: een product dat bij vergisting wordt toegevoegd om een hoger rendement te krijgen. De stikstof en fosfaat in deze co-substraten worden hierdoor toegevoegd aan de hoeveelheid dierlijke mest.

Co-vergisting: een vorm van mestvergisting waarbij naast dierlijke mest ook andere organische producten worden gebruikt.

Decanter: Zie definitie centrifuge.

Denitrificatie: het (door bacteriën) omzetten van nitraat tot stikstofgas (N_2 , het hoofdbestanddeel van de normale buitenlucht). Dit gebeurt in een aantal stappen:

nitraat (NO_3^-) \rightarrow nitriet (NO_2^-) \rightarrow stikstofmonoxide (NO) \rightarrow distikstofmonoxide (N_2O) \rightarrow stikstof (N_2). Dit is een natuurlijk proces dat ook in de bodem veel voorkomt, vooral onder vochtige omstandigheden.

Depositie: stikstof of andere minerale stoffen (bv. zwavel) die uit de lucht op het land neerslaat.

Derogatie: een uitzondering op de standaardnorm voor aanwending van 170 kg stikstof uit dierlijke mest per hectare. Onder voorwaarden kunnen bedrijven meer dierlijke mest opbrengen dan de maximale norm van 170 kg N/ha. Hierbij neemt de totale bemestingsnorm niet toe, maar mag een groter deel ervan met dierlijke mest worden ingevuld.

Dierlijke mest: excrementen van vee of een mengsel van strooisel en excrementen van vee, alsook producten daarvan, met inbegrip van champost en van afval van visteeltbedrijven (definitie Mestdecreet).

Digestaat: Eindproduct na de anaerobe vergisting. Dit kan eventueel gescheiden worden in een dikke en dunne fractie. Binnen het mestdecreet wordt onderscheid gemaakt tussen digestaat afkomstig van een vergistingsproces met mest en zonder mest. Zodra er mest toegevoegd wordt aan het vergistingsproces, valt het digestaat onder de bemestingsnorm “dierlijke mest”. Wanneer er geen mest wordt gebruikt in het vergistingsproces, valt dit onder de bemestingsnorm “andere meststoffen”.

Dikke fractie: vaste deel van drijfmest of digestaat dat ontstaat na mechanische scheiding.

Drijfmest (ruw): Mengsel van vaste mest en vloeibare mest van dierlijke oorsprong.

Dunne fractie: waterig deel van drijfmest of digestaat dat ontstaat na mechanische scheiding.

Droging met stallucht (pluimveehouderij): Er wordt gebruik gemaakt van de warme stallucht om pluimveemest in te drogen voor vervoer op lange afstand en/of verdere verwerking.

Effluent: Eindproduct van de biologische mestverwerking. Dit wordt in een lagune opgeslagen en kan gebruikt worden als kaliummeststof of nog verder verwerkt worden in bv constructed wetlands.

Erkende mestvoerder: Alle transporten van dierlijke en andere meststoffen moeten in principe worden uitgevoerd door een erkende mestvoerder die mestafzetdocumenten opmaakt en bij elk transport gebruik maakt van AGR-GPS. Mestvoerders moeten zich laten erkennen bij de Mestbank. Een andere mogelijkheid voor mesttransport is via burenregeling.

Erkend verzender: Hierbij treedt de aanbieder van meststoffen zelf op als contactpersoon bij de mestbank en is de transporteur niet erkend als mestvoerder. Erkende verzenders moeten een verzenddocument aanmaken dat ze moeten bij zich hebben tijdens het transport.

Emissiearm aanwenden: Bij emissiearm aanwenden van mest mogen de toegediende meststoffen niet afspoelen. Andere meststoffen, chompost en stalmest, arm aan ammoniakale stikstof, moeten binnen de 24 uur ondergewerkt worden. Dierlijke mest en alle andere meststoffen, rijk aan ammoniakale stikstof, moeten toegediend worden met behulp van zode-injectie, sleepslangtechniek, sleufkouter, injectie en/of inwerken binnen 2 uur na spreiden.

Emissiearme stallen: Specifieke stalsystemen bedoeld voor ammoniakreductie. Vanaf 2003 moeten nieuwe varkens -en pluimveestallen gebouwd worden volgens één van de technieken die bepaald worden in een lijst van stalsystemen voor ammoniakreductie (AEA-lijst).

EOC (effectieve organische koolstof): De organische koolstof die 1 jaar na toediening nog in de bodem aanwezig is.

Eutrofiëring: een verrijking van het water door stikstof -of fosforverbindingen, die leidt tot een versnelde groei van algen en hogere plantaardige levensvormen met als gevolg een ongewenste verstoring van het evenwicht tussen de verschillende in het water aanwezige organismen en een verslechtering van de waterkwaliteit.

Exporteren: dierlijke mest of andere meststoffen vervoeren naar een bestemming buiten het Vlaams gewest.

Fermentatie: mestbewerkingstechniek waarbij dikke fractie wordt ingekuuld. Bij het inkuilen wordt aan de dikke fractie een mengsel van effectieve micro-organismen toegevoegd. Dit proces wordt gezien als een bewaarproces; een voorvertering waarbij beperkte afbraak plaatsvindt.

FOD: Federale Overheidsdienst. Voor mestverwerking en landbouw is FOD volksgezondheid van toepassing. Men waakt onder andere over de kwaliteit en veiligheid van dierlijke producten, meststoffen en bodemverbeteraars. Zie [website](#).

Fosfaatbindend vermogen: De capaciteit van een bodem om oxalaat extraheerbaar fosfaat te fixeren, uitgedrukt in mmol P per kg luchtdroge grond.

Fosforprecipitatie: Techniek waarbij door chemische aanzuring en fysisch doorgedreven scheiding de aanwezige fosfor in de dunne fractie of ruwe drijfmest wordt neergeslagen als fosforzouten.

Gebruiksnorm: de hoeveelheden fosfaat, stikstof uit dierlijke mest en werkzame stikstof die per hectare op landbouwgrond aangewend mogen worden.

Gecomposteerde mest: mest of dikke fractie van mest of digestaat die via een biologisch aerob proces is behandeld. Hierdoor is het veelal gehygiëniseerd (voor export) en is het droge stof gehalte verder gestegen.

Gemiddelde veebezetting: Het gemiddeld aantal dieren dat op jaarbasis aanwezig is.

GPBV-inrichting: Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging (Engels: IPPC). Bedrijven met een grote milieu-impact.

Groenestroomcertificaten: De Vlaamse overheid geeft financiële ondersteuning voor installaties die groene stroom opwekken uit bv. biomassa of biogas. Eigenaars van een groenestroomproductie-installatie kunnen in bepaalde gevallen groenestroomcertificaten ontvangen. Deze hebben een waarde en kunnen verkocht worden aan de distributienetbeheerder of een elektriciteitsleverancier. Voor meer info: <https://www.energiesparen.be/groene-energie-en-wkk/prof/GSC>)

Grondstofverklaring: Een grondstofverklaring, aan te vragen bij OVAM, is vereist als men bepaalde afvalstoffen als grondstof wil gebruiken.

Grondwater: Het water dat zich onder het bodemoppervlak in de verzadigde zone bevindt en dat in direct contact met de bodem of ondergrond staat.

Hygiëniseren: het verhitten van mest gedurende minimaal één uur aaneengesloten op minimaal 70 graden Celsius, of een gevalideerd ander temperatuur/tijd-traject, zodat de mest vrij is van ziektekiemen. Deze norm is vastgelegd in een Europese verordening (1069/2009), en is onder andere een eis om organische meststoffen te mogen exporteren buiten de EU.

Indampen: Techniek waarbij aan vloeibare meststromen, bij bepaalde temperatuur en druk, warmte wordt toegevoegd. Hierdoor verdampt het water en dikt de vloeistof in.

Inwerken van mest: Mest na het uitspreiden ervan met grond bedekken ofwel intensief met de grond vermengen zodat de mest niet langer als zodanig op de grondoppervlakte ligt.

Keuringsattest: Het keuringsattest, bevoegd door VLACO, geeft aan dat afvalstoffen als (secundaire) grondstoffen gebruikt kunnen worden. Hiervoor voert VLACO kwaliteitscontroles uit bij bedrijven die organisch-biologische afvalstoffen verwerken tot grondstoffen in of als meststof of bodemverbeterend middel. VLAREMA schrijft voor dat van zodra organisch-biologische afvalstoffen gebruikt worden in een biologische verwerking voor de productie van meststoffen of bodemverbeterende middelen, er een keuringsattest vereist is. Voor eindproducten van biologische verwerking, waarbij geen afvalstoffen zijn verwerkt, is VLAREMA niet van toepassing en is bijgevolg een keuringsattest strikt genomen niet vereist. Bij de co-verwerking van mest en energiegewassen met organisch-biologisch afval is het keuringsattest wel noodzakelijk.

Kunstmest: Op industriële wijze geproduceerde nutriënten van niet organische oorsprong (stikstof, fosfaat, kalium, andere meststoffen), bedoeld om planten te voeden.

Luchtwater: een techniek om lucht die uit een installatie komt te reinigen. Deze techniek wordt veel gebruikt in de veehouderij, voornamelijk in de varkenshouderij, en ook bij mestverwerkingsinstallaties. Er zijn chemische luchtwassers, biologische luchtwassers en gecombineerde luchtwassers waar beide technieken worden gecombineerd.

Membraanfiltratie: Techniek waarbij door fysische scheiding alle deeltjes en macromoleculen van een vloeibare stroom (dunne fractie, effluent) weerhouden worden. Omgekeerde osmose (RO) is hier een veel gebruikt voorbeeld van.

MAP; Mest Actie Plan: Actieplan dat Vlaanderen afsluit met de Europese Commissie met gerichte maatregelen inzake bemesting(spraktijken) en akkerbouw om de waterkwaliteit te verbeteren. Er wordt voor gezorgd dat minder nitraten en fosfaten uit meststoffen in het water terechtkomen. Vlaanderen wordt volledig bestempeld als nitraatgevoelig gebied, waardoor we om de 4 jaar dienen te rapporteren aan de Europese Commissie en vervolgens dienen bij te sturen. Zie [website](#) van VLM om te bepalen welke MAP van toepassing is.

MAD; Mest Afzet Documenten: Document dat steeds aanwezig moet zijn in het voertuig bij transport van mest door erkende voerders.

Mestbank: Een afdeling van de Vlaamse LandMaatschappij die belast is met de uitvoering van het mestdecreet en controle doet op de naleving ervan om te voldoen aan de Europese Nitraatrichtlijn. Zie de [website](#).

Mestbankaangifte: Een aangifte die elke mestbankaangifteplichtige jaarlijks moet doen bij de Mestbank teneinde de mestproductie, het mestgebruik en de bemestingsruimte in Vlaanderen in kaart te brengen.

Mestbankloket: Online platform van de Mestbank waar landbouwers, consultants, uitbaters, mestvoerders en staalnemers of laboratoria hun gegevens en afgeleiden ervan kunnen raadplegen.

Mestbankregister: register met gegevens van de aangevoerde en afgevoerde dierlijke mest en andere meststoffen. Onder andere dient elke uitbater van een bewerking -of verwerkingseenheid met een bewerking -of verwerkingscapaciteit voor dierlijke mest of andere meststoffen van meer dan 300 kg P₂O₅ per jaar een mestbankregister bij te houden.

Mestbehandeling, mestbewerking: een technologische bewerking van mest waardoor een ander product ontstaat, eventueel in verschillende deelstromen. De nutriënten (N, P, K) blijven echter behouden en worden toegepast op Vlaamse landbouwgrond.

Mestbeleid: het geheel aan maatregelen door de overheid om op een milieutechnisch verantwoorde manier de productie, vervoer en aanwending van mest in de Vlaamse landbouw te regelen. Het mestbeleid is afgeleid van de voorschriften in de Europese nitraatrichtlijn. Deze moet voorkomen dat stoffen (stikstof en fosfaat) uit mest het grond- en oppervlaktewater vervuilen.

Mestdecreet: wetgeving als implementatie van de Europese Nitraatrichtlijn (91/676/EEG). Het bepaalt de verplichtingen waaraan land -en tuinbouwers in Vlaanderen moeten voldoen bij de productie en verwerking van mest, het bemesten van landbouwgrond en het transport en de opslag van meststoffen.

Mestexport: afzet van dierlijke mest buiten Vlaanderen

Mestinjectie: Emissie-arme bemestingstechniek. De mest wordt diep (12-18 cm) in de bodem gebracht waardoor de vervluchtiging bij een goede uitvoering gering is. De mest wordt via een ganzenvoet aan de injectietand, in sleuven in de grond gebracht, waarna de sleuf dichtgerold wordt.

Mestscheiding: het scheiden van mest in een vaste en vloeibare fractie. Hiervoor worden mechanische technieken gebruikt, zoals centrifuge, vijzelpers en zeefbandenpers.

Meststof: elke één of meer stikstof -of fosforverbinding bevattende stof die op het land wordt gebruikt ter bevordering van de gewasgroei.

Meststoffen type 1: Stalmest, champost of traagwerkende meststof

Meststoffen type 2: alle meststoffen andere dan meststoffen type 1 of meststoffen type 3.

Meststoffen type 3: alle mestsoorten met 100% werkzame stikstof (kunstmest, spuiroom en effluent).

Mestverbranding: Techniek waarbij droog materiaal bij hoge temperaturen met zuurstof omgezet worden in anorganische nutriënten in de vorm van koolstofdioxide (CO₂) en water. De organische stof en stikstof worden vernietigd, en energie wordt gewonnen. Deze techniek is niet toegelaten in Vlaanderen.

Mestvergassing/ pyrolyse: een technologie waarbij mest een behandeling met hoge temperatuur onder zuurstofarme omstandigheden ondergaat waardoor water volledig verdampt en organische verbindingen uiteenvallen. Deze techniek is niet toegelaten in Vlaanderen.

Mestvergisting: een vorm van bewerking van mest waarbij via anaerobe processen koolhydraatverbindingen worden omgezet door micro-organismen. Meestal wordt dierlijke mest samen met energieteelten of organisch biologische afvalstoffen vergist (co-vergisting) om het rendement van de vergisting te verhogen. Hierbij ontstaat met name biogas (o.a. methaan en CO₂). Dit biogas is een vorm van groene energie, het kan (na zuivering = opwaardering) worden toegevoegd aan het gasnet. Ook kan het met een WKK worden omgezet naar elektriciteit en warmte.

Mestverwerking: behandelen van dierlijke mest waarbij de stikstof niet wordt opgebracht op landbouwgrond in het Vlaams Gewest (behalve in tuinen, parken en plantsoenen), of de stikstof wordt behandeld tot stikstofgas, of de stikstof wordt behandeld tot kunstmest. Daarnaast wordt onder mestverwerking verstaan dat de dierlijke mest ruw of gehygiëniseerd geëxporteerd wordt.

MVC; Mestverwerkingscertificaten: certificaten die verkregen worden voor de verwerking van dierlijke mest, geproduceerd op een exploitatie in het Vlaamse Gewest. Deze MVC worden uitgereikt door de Mestbank aan mestverwerkingsinstallaties voor de hoeveelheid stikstof uit Vlaamse dierlijke mest die ze hebben verwerkt.

Mestverwerkingsplicht: De hoeveelheid mest, uitgedrukt in kg N, die een landbouwer in een bepaald kalenderjaar moet hebben verwerkt. Die mestverwerkingsplicht wordt berekend als een percentage van het nettostikstofoverschot van de landbouwer, die de som is van de mestoverschotten van de exploitaties binnen de landbouwer. De te verwerken hoeveelheid (max 60%) wordt gebaseerd op de omvang van het mestoverschot van de landbouwers en op de mestdruk (de hoeveelheid geproduceerde stikstof per hectare) van de gemeente waarin de exploitatie gelegen is. Als de te verwerken hoeveelheid minder dan 5000 kg netto stikstof bedraagt, is de landbouwer van die verplichting ontheven.

Mestverzamelpunt: permanente opslagplaats van dierlijke mest of andere meststoffen. De meststoffen zijn afkomstig van een of meerdere landbouwers of uitbaters, tenzij een landbouwer, die als enige mest heeft geleverd, de uitbater is van de betreffende opslagplaats. De meststoffen zijn bestemd voor een of meerdere landbouwers of uitbaters, uitgezonderd de landbouwer die tevens uitbater is van de betreffende opslagplaats of de landbouwer die als enige mest heeft aangevoerd naar de betreffende opslagplaats.

Mineralenconcentraat: restant dat overblijft als dunne fractie na mestscheiding of effluent na biologische mestverwerking dat verder is ontwaterd d.m.v. omgekeerde osmose.

Mono-vergisting: een vorm van mestvergisting waarbij alleen dierlijke mest wordt gebruikt. De biogasopbrengst is veelal lager dan bij co-vergisting.

MTIL (Mest Transport Internet Loket): Een internettoepassing van de VLM Mestbank die sinds 01 januari 2019 integraal onderdeel uitmaakt van het Mestbankloket. Erkende mestvoerders dienen op MTIL een mestafzetdocument (MAD) op te maken vóór het begin van elk transport van dierlijke en andere meststoffen. Dit MAD moet vervolgens op MTIL nagemeld en afgemeld (indien transport niet is doorgegaan) worden. De gegevens die op MTIL gemeld worden, worden automatisch verstuurd naar de Mestbank.

Namelden mesttransport: Nadat een mesttransport is uitgevoerd, moet het mestafzetdocument (MAD) nagemeld worden, en dit uiterlijk de zevende kalenderdag na de dag waarop het transport heeft plaatsgevonden. Hierbij wordt het aantal vrachten en de tonnages opgegeven.

Nitraatresidu: De hoeveelheid nitraatstikstof gemeten in een bodem tussen 1 oktober en 15 november over een diepte van 0 tot 90 cm en uitgedrukt in nitraatstikstof per hectare.

Nitraatrichtlijn: Europese richtlijn die een gehalte van maximaal 50 mg nitraat per liter grondwater nastreeft. Deze is maatgevend voor nationale mestwetgeving.

Nitrificatie: het (met bacteriën) omzetten van ammonium (NH_4^+) naar nitraat (NO_3^-). Dit is een natuurlijk proces dat ook in de bodem veel plaatsvindt.

Nutriënten: Stoffen die nodig zijn voor de groei van planten.

Omgekeerde osmose (RO): een membraantechniek waarbij onder druk water uit mest wordt verwijderd. Dit wordt vaak als laatste zuiveringsstap toegepast voor de dunne fractie of voor het condensaat afkomstig van indampen of drogen.

Omgevingsvergunning: vergunning die vroegere stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning verenigt. Deze vergunning is van onbepaalde duur, maar er zijn evaluatiesystemen van toepassing.

Ontheffing: Toestemming die moet aangevraagd worden om bepaalde meststoffen, die niet in de federale wetgeving staan, op gronden van derden in België te mogen afzetten. De ontheffing wordt aangevraagd bij de FOD volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. De ontheffing legt een aantal voorwaarden op voor het gebruik van de mestproducten. Producten waarvoor een ontheffing nodig is: digestaat, spuiwater, spuistroom, slib afkomstig uit de voedingsindustrie. De ontheffing maakt het mogelijk om het product te verhandelen als meststof, bodemverbeterend middel, teeltsubstraat of aanverwant product.

Oppervlaktewater: De verzamelnaam van alle water uit grachten, sloten, kanalen en rivieren. Water uit een vijver die niet gevoed wordt door een beek of een gracht is geen oppervlakte water, maar wordt gezien als ondiep grondwater.

OVAM: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij - Een Vlaamse overheidsdienst die zorgt dat er in Vlaanderen op een doordachte en milieubewuste manier omgegaan wordt met afval, materialen en bodem. Zie [website](#).

Pelletiseren: Persen van dikke fractie bij hoge temperatuur tot pellets. Dit vergemakkelijkt het transport en uitspreiding op het land.

Pocketvergisting: Hernieuwbare energie wordt geproduceerd door het vergisten van bedrijfseigen afvalstromen. Voornamelijk landbouwbedrijven met organische reststromen zoals mest, oogstresten en groenteafval passen deze techniek toe. Het geproduceerde biogas kan vervolgens gebruikt worden in een WKK waarbij de opgewekte elektriciteit voor eigen gebruik is en de warmte gebruikt wordt voor het op temperatuur houden van de reactor of voor het verwarmen van proceswater. De bovengrens (niet wettelijk) voor pocketvergisters wordt gelegd op een elektrisch vermogen van 200 kW.

RO (reverse osmosis): Zie 'omgekeerde osmose'.

Schroefpers: zie definitie vijzelpers.

Sleepslangtechniek: Emissie-arme bemestingstechniek. Een systeem met slangen die de mest in stroken op het gras leggen.

Sleufkouter: Een sleufkouter bestaat uit elementen waarmee het gras wordt opgelicht of zijdeling wordt weggedrukt en de bodem wordt ingesneden om zo de mest in sleuven in de grond te brengen. De diepte van de sleuf is afhankelijk van de hardheid van de bodem en de afstelling van de machine (2cm – 5 cm).

Slib: Restproduct afkomstig van de biologische mestverwerking. Dit product kan eventueel op het land gevoerd worden als bemesting.

Spuiwater: Vloeistof die niet hergebruikt wordt als waswater in een luchtwasser.

Stalmest: Mengsel van stro en uitwerpselen van runderen, paarden, schapen, geiten of varkens, met een droge stofgehalte van het mengsel van minimum 20% en waarbij het mengsel als vaste mest is ontstaan door het huisvesten van deze dieren in ingestrooide stallen of door het bewerken van dierlijke mest met stro. Mengsels met uitwerpselen van pluimvee worden niet beschouwd als stalmest.

Thermisch drogen: Techniek waar de dikke fractie van mest of digestaat verwarmd wordt. Hierbij wordt het volume en de massa gereduceerd en vindt een zekere kiemreductie plaats.

Traagwerkende meststoffen: Boerderijcompost, gecertificeerde gft -en groencompost of bewerkte dierlijke mest en andere meststoffen die stikstof in dusdanige vorm bevatten dat slechts een beperkt gedeelte van de totale stikstof vrijkomt in het jaar van toediening.

VCM (Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking): VCM is een overlegplatform voor alle Vlaamse ketenpartners die betrokken zijn bij mestbe-/verwerking en de valorisatie van nutriënten en grondstoffen uit mest. Hierbij wordt het belang van de keten steeds vooropgesteld. Zie [website](#).

Vijzelpers (synoniem: schroefpers): Techniek om ruwe drijfmest of digestaat te scheiden. Binnen een cilindrisch geperforeerde trog draait een schroef rond. De dunne fractie wordt via deze perforaties van de rest fysische gescheiden. Hierbij zorgt de schroef voor een gradueel toenemende druk. De schroef perst de dikke fractie in een uitvoerleiding. Het scheidingsresultaat kan gestuurd worden door de tegendruk van de afvoeropening. De scheiding gebeurt op basis van deeltjesgrootte en wordt voornamelijk toegepast op runderdrijfmest. Via vijzelpers wordt een goede scheiding in droge stof verkregen.

VLACO: Behartigt het beleid en de belangen van de biologische kringlopen in Vlaanderen. Vlaco verenigt zowel overheden als bedrijven die organisch-biologisch afval verwerken. Vlaco vzw is eveneens erkend als certificeringsinstelling om kwaliteitscontrole uit te voeren bij de biologische verwerkers van organisch-biologisch afval. Zie [website](#).

VLAREBO: Vlaams Reglement betreffende de Bodemsanering.

VLAREM: Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning. Dit is het uitvoeringsbesluit van het Vlaamse milieuvergunningsdecreet. Wetgeving omtrent het voorkomen en beperken van milieuhinder, milieuverontreiniging en veiligheidsrisico van bedrijven en inrichtingen. VLAREM I geeft invulling aan de meeste bepalingen van het Milieuvergunningendecreet en omvat ook de vergunningsprocedures. VLAREM I bevat in bijlage de indelingslijst van de hinderlijke inrichtingen. VLAREM II omvat de milieuvorwaarden die van toepassing zijn op de ingedeelde inrichtingen. Dit betreft zowel algemene voorwaarden (gelinkt aan BBT) als specifieke sectorale voorwaarden. VLAREM II stelt ook milieukwaliteitsnormen vast. In VLAREM III zijn de milieuvorwaarden opgenomen voor GPBV-inrichtingen en de algemene milieuvorwaarden voor niet ingedeelde inrichtingen.

VLAREMA en Materialendecreet: Het Materialendecreet gaat uit van een integrale kijk op de materiaalketen die een blijvende oplossing wil bieden voor het afvalvraagstuk en verankert het duurzaam materialenbeheer in Vlaanderen. Het decreet implementeert de Europese kaderrichtlijn (EG) 2008/98 voor het beheer van afvalstoffen in Vlaanderen. Parallel aan het decreet werd een

uitvoeringsbesluit VLAREMA uitgevaardigd (het Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen). Het VLAREMA bevat meer gedetailleerde voorschriften over (bijzondere) afvalstoffen, grondstoffen, selectieve inzameling, vervoer, de registerplicht en de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

VLAREME: Bundeling van alle uitvoeringsbesluiten ter uitvoering van het Mestdecreet.

VLIF: Vlaams Landbouw Investerings Fonds – zie ‘VLIF-investeringssteun’

VLIF-investeringssteun: Via het VLIF verleent de Vlaamse overheid steun aan investeringen op land- en tuinbouwbedrijven die bijdragen tot het verhogen van de weerbaarheid, efficiënter energiegebruik en het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen en ammoniak, het verbeteren van de luchtkwaliteit.

VLM: Vlaamse Landmaatschappij – VLM maakt deel uit van het beleidsdomein Omgeving en bestaat uit verschillende kernafdelingen: Platteland en Mestbeleid, Mestbank en Landinrichting en Grondenbank. Zie [website](#).

VMM: Vlaamse Milieumaatschappij – VMM speelt een cruciale rol in het integraal waterbeleid. Ze meet en controleert de kwantiteit en kwaliteit van water, beheert watersystemen, in t een heffing op watervervuiling en op de grondwaterwinning, adviseert over milieuvergunningen en zorgt voor de planning en toezicht op de zuiveringinfrastructuur. Verder bewaakt de VMM de luchtkwaliteit, inventariseert ze wie wat loost en doet beleidsvoorstellen. Zie [website](#).

Warmtekrachtcertificaten: Deze certificaten kunnen verkregen worden door eigenaars van een warmtekrachtinstallatie. Het certificaat toont aan dat een bepaalde productie-installatie een hoeveelheid primaire energiebesparing heeft gerealiseerd door gebruik te maken van kwalitatieve warmtekrachtkoppeling ten opzichte van een referentiecentrale en een referentieketel. Deze certificaten hebben een waarde en kunnen verkocht worden aan een energieleverancier of de netbeheerder. WKK-installaties met een vermogen kleiner of gelijk aan 10 kW die gekeurd zijn na 01/01/08, komen niet in aanmerking voor de warmtekrachtcertificaten.

WKK; Warmtekrachtkoppeling: Een proces waarbij elektriciteit en warmte in eenzelfde installatie worden geproduceerd. De aandrijving gebeurt met behulp van een brandstof, bijvoorbeeld biogas.

Werkingscoëfficiënt: het gedeelte aan stikstof dat beschikbaar zal zijn tijdens het eerste jaar na toedienen. Formule: $(\text{Werkzame stikstof (kg/ton)} / \text{totale stikstof (kg/ton)}) * 100$.

Werkzame stikstof: Stikstof onder de vorm van nitraatstikstof of ammoniumstikstof of snel vrijkomende organische stikstof. Deze stikstof kan in het jaar van toediening door de plant opgenomen worden. (kunstmest, spuiroom en effluenten: 100% werkzame stikstof; vloeibare dierlijke mest en andere meststoffen, uitgezonderd spuiroom en effluenten: 60% werkzame stikstof; vaste dierlijke mest en boerderijcompost: 30% werkzame stikstof).

Zode-injectie: Emissie-arme bemestingstechniek. Hierbij wordt de mest in sleuven in de graszode (5-10cm) geïnjecteerd. Dit is minder diep dan door middel van een mestinjectie.